

۲۱۳	... نو در اندازیم	۲۱۸	... بچه چاره کنم
۲۵۴	... خط بطلان به سر کشیم	۲۲۵	... این کار کی کنم
۲۲۸	... مرادی طلبیم	۲۵۹	... اهل دولت می کنم
۲۵۵	... چاره زجانی بکنیم	۲۷۶	... دیگه نمی کنم
۲۷۶	... خود ازرقی نکنیم	۲۶۷	... و کجا می بینیم
۲۲۰	... نه به خود می یویم	۲۴۱	... ارغوان نمی بینیم
۲۵۸	... از پیاله می جویم	۲۱۴	... درد بر چینم
۲۸۸	... مسکین شریبان	۲۱۰	... وصل گل چینم
۲۸۷	... لبثت به محسنة جان	۲۲۴	... خوش بنشینم
۲۸۵	... یارب بلا بگردان	۲۲۷	... پی جانان بروم
۲۸۹	... بی سامان مپوشان	۲۳۵	... وز روزگار هم
۳۸۷	... قوام الدین حسن	۲۶۸	... جان نیز هم
۲۸۲	... بنوشان و نوش کن	۲۱۱	... قلمش می خواهم
۲۸۳	... زلف دراز من	۲۴۹	... هم نفس بجام باده ام
۲۸۴	... تا به دامن	۲۵۰	... به یک سو نهاده ام
۲۸۶	... بر سر و سمن	۲۵۷	... به یک سو نهاده ام
۲۹۱	... که آن به	۲۷۷	... به پناه آمده ام
۲۹۰	... یعنی چه	۲۷۹	... آنچه می پنداشتم
۳۶۱	... لا اله الا الله	۲۵۶	... سلامت رادعا گفتم
۲۹۲	... دیوانه نواز آمده ای	۲۷۳	... ره جانانه نهادیم
۲۹۳	... مونس قلب رمیده ای	۲۴۲	... نه یارست و ندیم
۳۴۴	... مجلس نداورد آئے	۲۲۹	... بازار خرافات بریم
۳۴۳	... برده ام بچہ	۲۱۲	... تاج آن دریم

۳۳۹	... بہ پیری برسی	۳۰۹	... بر آفتاب انداختی
۳۷۳	... گل باشی	۳۱۳	... درد خود پرستی
۳۴۸	... نے قرار من باشی	۳۰۵	... ہستی ما در تنوشتی
۳۰۳	... قارون باشی	۳۰۴	... ز رویت روایتی
۳۲۶	... گلزار می کشی	۳۸۳	... مدار بایستی
۳۳۰	... تو اھا ما الاق	۳۲۲	... لی قولی بنادی
۳۴۲	... آمد ز خمناکی	۳۲۲	... ہجران سر آمدی
۳۷۰	... خرافات تا بہ کی	۳۵۳	... عشق سرمدی
۳۱۰	... آخر الدواء الکی	۳۳۱	... الطواف خداوندی
۳۳۵	... المثالی والمثالی	۳۱۶	... بند گانش آن بودی
۳۵۱	... گردت خط ملالی	۳۷۱	... ارچنان بودی
۳۱۸	... حسن را زوالی	۳۵۶	... ہر گلی بخاری
۲۹۴	... محالت در بلا	۳۵۵	... عاشقان داری
۳۷۴	... آواز بلیلی	۳۳۷	... بوی او داری
۳۷۲	... ہمی کند کرمی	۳۱۴	... ہر پینہ داری
۳۰۰	... می ناب اولی	۲۹۸	... بجای داری
۳۲۸	... بیاور بجای	۳۰۶	... جدای داری
۳۴۱	... ہم بہ جای	۳۲۵	... دگران می داری
۲۹۶	... جان گرامی	۳۵۲	... می کنیہ یاری
۳۵۴	... تخلص را ہمدی	۳۳۸	... سعادت پیروی
۳۴۰	... بہ از آتی	۳۲۱	... شکرانہ آوری
۳۲۰	... حسن ایلمخانے	۳۰۸	... نیست معذوری
۳۵۰	... دم است تا دانے	۳۲۷	... دل ہر افروزی

۳۳۳	.. خود تو بگویی	۳۶۷	... بقا گردانے
۳۱۱	.. مقامات معنوی	۳۸۸	... طراز جاودانے
۳۳۴	.. این در گاہی	۳۴۷	... زمان کہ تودانے
۳۵۷	.. نزد ماہی	۳۶۰	... هنر ارزانے
۲۹۷	.. صد حکمت الہی	۳۴۹	... ننوشتہ میخوانے
۳۰۲	.. حیران بہ در آبی	۳۴۶	... از دل بر کنی
۲۹۵	.. کہ باز آبی	۳۱۷	... روزی نتہادہ کنی
۳۲۴	.. بادہ و دفتر جانی	۳۰۷	... و محابا نکنی
۳۱۵	.. نقش بستہ ام جانی	۳۷۷	... جہان رہ می کنی
۳۷۵	.. بسیار آشنائی	۲۹۹	... کاری نمی کنی
۳۲۹	.. دیدہ و روشنائی	۳۲۳	... گوشہ چینی
۳۸۲	.. سواد بینائی	۳۱۹	... ہمہ از خود بینی
۳۴۵	... چہ می گوئے	۳۳۶	... معما یا قرینی
۳۱۲	... ہمہ عمرهای و ہوئے	۳۰۹	... کنی راہبر شوی

چند توضیح و تصحیح

مقدمہ : درین نسخہ کاتب دو غزل را مکرر نقل کرده است و ہر نقل صورتی و روایتی مختلف با دیگری دارد و این خود دال است بر اینکہ در عصر نزدیک بہ حافظ نساخ حتی دو یکک نسخہ غزلها را بہ تفاوت می شناسختہ و نقل می کردہ اند . نگاہ کنید بہ غزلہای ۲۴۵ و ۲۶۱ و ۲۵۷ و ۲۵۰ .

* آیاتی کہ در چاپ قزوینی نبودہ است در حاشیہ ہر غزل نمایانند شدہ است .

ص ۱۹۲ بیت اول : بہ اشارت دکتر پرویز لائل خانلری «خون جم» درست است .

ص ۱۹۲ بیت سوم (حاشیہ) : هر ... شد .

ص ۱۹۲ بیت چهارم (حاشیہ) : موی (در چاپ قزوینی بہ جای زلف دو نسخہ اساس) .

ص ۱۹۲ بیت ششم : بنوشد غلط و « بیوید » درست است .

کتابهای دیگر از مصحح این کتاب

تصحیح متون زبان فارسی

- ۱ - اسکندرنامه . تهران ، دانشگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۱۳۴۳ .
- ۲ - اوردالاحیاب و نصوص الادب ؛ تألیف ابوالمفاخر بهمنی باخرزی (جلد دوم) . تهران ، دانشگاه تهران ، ۱۳۴۵ .
- ۳ - تاریخ کاشان ؛ تألیف عبدالرحیم ضرابی ، با تعلیقات اللهیار صالح ، تهران ، ابن سینا ، ۱۳۴۱ (چاپ دوم) .
- ۴ - تاریخ جدید یزد ؛ تألیف احمد بن حسین کاتب . تهران ، ابن سینا ، ۱۳۴۵ .
- ۵ - تاریخ یزد ؛ تألیف جعفر بن محمد جعفری . تهران ، دانشگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۱۳۴۳ (چاپ دوم) .
- ۶ - جامع مفیدی ؛ تألیف محمد سفید مستوفی بافتی ، (جلد ۱ و ۲) . تهران ، اسدی ، ۱۳۴۱-۱۳۴۲ .
- ۷ - حالات و مسکنان شیخ ابوسعید ؛ تألیف یکی از احفاد او . تهران ، فروغی ، ۱۳۴۱ (چاپ دوم) .
- ۸ - خوارزمشاهی (متن قدیم از قرن ششم هجری) . تهران ، بنیاد فرهنگی ایران ، ۱۳۴۶ .
- ۹ - دیوان کهنه حافظ ؛ تهران ، ابن سینا ، ۱۳۴۸ .
- ۱۰ - ذخیره خوارزمشاهی ؛ تألیف اسماعیل بن حسن چرجانی ، یا همکاری محمدتقی دانش نژاد (جلد اول) . تهران ، دانشگاه تهران ، ۱۳۴۲ (جلد دوم زیر چاپ است) .
- ۱۱ - سمریه ؛ تألیف ابوظاهر سمرقندی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۳ (چاپ دوم) .

- ۱۲ - عرائس الجواهر و نفائس الاطائب : تألیف ابوالقاسم کاشانی ، تهران ، انجمن آثار ملی ، ۱۳۴۵ .
- ۱۳ - قرخ نامه : تألیف ابوبکر مطهر جمالی یزدی . تهران ، امیر کبیر ، ۱۳۴۶ .
- ۱۴ - فردوس المرشديه فی اسرار الصعديه : تألیف محمود بن عثمان . تهران ، طهوری ، ۱۳۳۰ .
- ۱۵ - قندیه (در سزایات سمرقند) . تهران ، طهوری ، ۱۳۳۴ .
- ۱۶ - گزیده : تألیف ابوالنصر طاهر بن محمد الخاقانی . تهران ، دانشگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۱۳۴۷ .
- ۱۷ - مسالک و مسالک اصطخری (ترجمه قدیم فارسی) . تهران ، دانشگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۱۳۴۹ (چاپ دوم) .

رسالات از آثار قدما

- ۱ - آغاز و انجام : تألیف خواجه نصیر طوسی تهران ، دانشگاه تهران ، ۱۳۳۵ .
- ۲ - بیان الصناعات : تألیف حبیبش تغلیسی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۹ .
- ۳ - انیس العاشقین : تألیف حسین ابیوردی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۳۷ .
- ۴ - پند نامه : تألیف ابومنصور ماوردی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۱ .
- ۵ - تاریخ کبیر (چند فصل آن) : تألیف جعفر بن محمد جعفری . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۳۹ .
- ۶ - تاریخ مختصر اصفهان : تألیف تدبیر الملک . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۴ .
- ۷ - تذکره جلالی : تألیف عید الغنور طاهری . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۴ .
- ۸ - جامع الخیرات (وقف نامه سید رکن الدین حسینی یزدی) ، با همکاری محمد تقی دانش پژوه . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۵۰ .
- ۹ - چارتیخت : منظره انر مسین ابیوردی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۵۲ .
- ۱۰ - رساله در عشق ، اثر سید الدین باخرزی . تهران ، مجله دانشکده ادبیات تهران ، ۱۳۴۰ .
- ۱۱ - رساله اصول خطوط سنه : تألیف فتح الله سبزواری . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۰ .

- ۱۲ - رمز القاصین : منظومه رسی کاشانی ، تهران ، مجله وحید ، ۱۳۴۵ .
- ۱۳ - سفرنامه تهران به شیراز نظام الملک ، نوشته النعم الملک ، تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۱ .
- ۱۴ - سفرنامه سیستان و خراسان : از محمد ابراهیم خداپندار ، تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۴ .
- ۱۴ - سفرنامه کنگل لوات . در کتاب استرآبادنامه . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۷ .
- ۱۵ - سوانح فی العشق : اثر احمد محزالی . تهران ، مجله دانشکده ادبیات ، ۱۳۴۶ .
- ۱۶ - شرایط سیریدی : اثر ابو جعفر محمد کاتب . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۶ .
- ۱۷ - عرض سپاه اوزون حسن : تألیف جلال الدین دوالی . تهران ، مجله دانشکده ادبیات ، ۱۳۳۵ .
- ۱۸ - فصل در عرفان : اثر محمدالدین اسفزاری . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۶ .
- ۱۹ - قواعد ضرب و قسمت و طریق تقسیم آب هرات ، تألیف قاسم ابونصری هروی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۴۴ .
- ۲۰ - کارنامه ایوانف : منظومه تاج الدین نسائی . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۳۹ .
- ۲۱ - کتابچه وقوفات یزد : از عبدالوهاب طراز . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۳۹ .
- ۲۲ - کمانداری . تهران ، مجله بررسیهای تاریخی ، ۱۳۴۷ .
- ۲۳ - گلزار سعادت : مشهور میرزا حسن کائیر . تهران ، مجله وحید ، ۱۳۴۷ .
- ۲۴ - سادۃ الحیوة : تألیف نورالله آشپز شاه عباس . تهران ، فرهنگ ایران زمین ، ۱۳۳۲ .
- ۲۵ - هدایة التعبدیق الی حکایة المهریق . تألیف فضل الله خنجی ز چاپ عکسی) ، یادنامه ایرانی مینورسکی ، تهران ، دانشگاه تهران ، ۱۳۴۸ .

ایران شناسی

۱ - راعتمای تحقیقات ایرانی (زیر چاپ است)

کتاب و کتاب شناسی

۱ - اصول سادۃ کتابداری ، با همکاری حسین بنی آدم ، هونینگ اعلم ،

- علی اکبر جانا، تهران، اداره نگارش وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۴۴.
- ۲ - مهیر کتاب در ایران، تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۴.
- ۳ - فهرست نسخه های خطی کتابخانه ملک، با همکاری محمدتقی دانش پزوه احمد بنزوی، محمد باقر حجتی و طالقانی (زیر چاپ) .
- ۴ - فهرست کتابهای چاپی فارسی کتابخانه دانشگاه هاروارد (که توسط بیب زویه تنظیم و چاپ شده)، چاپ دانشگاه هاروارد، ۱۹۶۴ (باصفحه عنوان به انگلیسی) .
- ۵ - فهرست مقالات حقوقی، با همکاری یوسف موسی زاده فصیح و ابراهیم صمدانی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۰.
- ۶ - فهرست مقالات فارسی، دو جلد، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۰-۱۳۴۸ (چاپ دوم جلد اول زیر چاپ است) .
- ۷ - فهرست نامه کتابشناسیهای ایران، تهران، دانشکده ادبیات، ۱۳۴۲.
- ۸ - کتابشناسی دهساله ۱۳۲۳-۱۳۴۲ کتابهای ایران، با همکاری حسین بنی آدم، تهران، انجمن کتاب، ۱۳۴۷.
- ۹ - کتابخانه های ایران، تهران، اداره نگارش وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۴۴.
- ۱۰ - کتابشناسی خوزستان (زیر چاپ) .
- ۱۱ - کتابشناسی فردوسی، تهران انجمن آثار ملی، ۱۳۴۷.
- ۱۲ - کتابشناسی فهرستهای نسخه های فارسی در دنیا، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۳۷.
- ۱۳ - کتابهای ایران (با همکاری غلامرضا فرزانه پور، محمد ابراهیم زندی، حسین بنی آدم، علی اکبر جانا)، دوازده جلد، تهران، انجمن کتاب، ۱۳۳۳-۱۳۴۰.

آثار دیگر

- ۱ - اسناد و مدارک چاپ نشده درباره جمال‌الدین اسدآبادی، با همکاری دکتر اصغر مهدوی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۲. (هدیه علی اصغر مهدوی به دانشگاه) .

۲ - خاطرات ظهیرالدوله (زیر چاپ) .

۳ - روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه . تهران ، امیرکبیر ، ۱۳۴۰ .

۴ - سواد و بیاض (مجموعه مقالات) . تهران ، دهخدا ، ۱۳۴۰ (جلد اول) .

۵ - فهرست اعلام و لغات عالم‌آرای شبامی (ضمیمه چاپ دو جلدی) .

تهران ، امیرکبیر ، ۱۳۳۵ (چاپ دوم زیر چاپ است) .

۶ - میرزا تقی‌خان امیرکبیر ، تألیف عباس آشتیانی . تهران ، دانشگاه

تهران ، ۱۳۳۹ (هدیه دکتر اصغر مهدوی به دانشگاه) .

۷ - نثر فارسی معاصر . تهران ، معرفت ، ۱۳۳۰ .

۸ - وقایع الشرو و (زیر چاپ) .

۹ - یادداشت‌های تروپشی ، تألیف محمد تروپشی ، نه جلد . تهران ، دانشگاه

تهران ، ۱۳۳۲ - ۱۳۴۷ (جلد اول سه چاپ و چند دوم دو چاپ شده است) .

۱۰ - یادگار زندگانی ، نوشته حسین امین‌الضرب . تهران ، مجله یسما ،

۱۳۴۱ .

مقالات

در مباحث ادبی و تاریخی و کتابشناسی و انتقاد کتاب که مهم‌آنها در مجلات

یسما ، سخن ، دانشگاه ادبیات تهران ، فرهنگ ایران زمین ، راهنمای کتاب ،

دانش مندرج است و صورت‌آنها را در « فهرست مقالات فارسی » میتوان دید .

مجلات و نشریات ادواری

۱ - فرهنگ ایران زمین ، ۱۱ جلد از سال ۱۳۳۳ بپس (چند پانزدهم زیر

چاپ است) .

۲ - راهنمای کتاب ۱ صاحب امتیاز احسان یارشاطر) ، از سال ۱۳۳۷

۱ سال دوازدهم زیر چاپ است) .

۳ - منیر (صاحب امتیاز مجید موقر) ، ۹ سال (۱۳۳۱ - ۱۳۳۳) .

۴ - کتابشناسی ماه (نشریه انجمن ناشران) ، ۱ سال (۱۳۳۴ تا ۱۳۳۹) .

نخامه یافته است .

زیر نظر

۱ - مجموعه کتابشناسی های موضوعی زبان فارسی ، انجمن کتاب (۱ - کتابشناسی

- آموزش و پرورش ، تألیف حسین بنی‌آدم ، تهران ، ۱۳۴۶ . ۲ - کتابشناسی ده ساله کتابهای ایران ، تهران ، ۱۳۴۷ . ۳ - کتابشناسی نوشته‌های فارسی برای کودکان و نوجوانان ، تألیف حسین بنی‌آدم ، تهران ، ۷۳۴۷ (۲ - نسخه‌های خطی ، نشریه کتابخانه مرکزی ، یاهنگاری محمدتقی دانش‌پژوه ، ۵ جلد ، از سال ۱۳۳۹-۱۳۴۶ (دفتر ششم زیر چاپ است) .
- ۳ - کتابداری . نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران ، از سال ۱۳۴۵ (دفترهای اول و دوم)
- ۴ - « ستون و تحقیقات » (سلسله انتشارات مستقل فرهنگ ایران زمین که تاکنون یازده جلد از آن انتشار یافته است) .
- ۵ - فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجامع شورای ملی ، با همکاری محمدتقی دانش‌پژوه ، علینقی منزوی و تهریر احمد منزوی ، جلد‌های ۱۱-۱۵ ، ۱۳۴۵-۱۳۴۷ .
- ۶ - یادنامه ایرانی سینورسکی : زیر ، جنبی منزوی و ایرج افشار . تهران دانشگاه تهران ، ۱۳۴۸ .

Publications de Farhang-e Iran-Zamin

**DIVÂN-e KOHNE-ye
HĀFEZ**

Édité Par

Iraj Afshar

Tehran - 1339